

Saksbehandler: Tor-Einar Sandvik

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
047/22	Formannskapet	02.05.2022
043/22	Kommunestyret	09.05.2022

Hovedbrannstasjon

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar at Hovedbrannstasjon for Haugaland Brann og Redning opprettes på Raglamyr.
2. Kommunestyret vedtar at budsjett for P526 – Beredskapssenter, lege og brann, blir økt fra 151,7 mill. kroner til 176,6 mill. kroner. Økningen innebærer at budsjettdelen for Hovedbrannstasjonen økes fra 113,5 mill. kroner til 138,4 mill. kroner. Vedtatt budsjettøkning innarbeides ved rullering av investeringsbudsjett 2023-2032.
3. Kommunestyret gir Rådmannen fullmakt til å inngå intensjonsavtaler og avtaler med Haugaland Brann og Redning med tanke på gjennomføring av Hovedbrannstasjonen.

Formannskapet 02.05.2022:

Behandling:

Ordfører orienterte.

Thorheim (KL) ønsket presisering i pkt. 2 om at økningen gjelder brannstasjonen.

Nilsen (Ap) foreslo at ordet *kun* medtas slik at 2. setningen i pkt. 2 blir slik: *Økningen innebærer at budsjettdelen for kun Hovedbrannstasjonen økes fra 113,5 mill. kroner til 138,4 mill. kroner.*

Nilsen (H) foreslo å utsette saken.

Ved votering fikk Nilsens utsettelsesforslag 5 stemmer (H 3, Frp 1 og UA 1) og falt.

Thorheim (KL) foreslo å bytte ut ordet *inngå* med *fremforhandle* i pkt. 3.

Punktvis votering:

Pkt. 1.: innstillingen enstemmig vedtatt.

Pkt. 2.: innstillingen med Nilsens (Ap) endringsforslag enstemmig vedtatt.

Pkt. 3.: innstillingen vedtatt med 7 stemmer mot 4 stemmer (H 3, KL 1) for Thorheims (KL) endringsforslag.

1. Kommunestyret vedtar at Hovedbrannstasjon for Haugaland Brann og Redning opprettes på Raglamyr.
2. Kommunestyret vedtar at budsjett for P526 – Beredskapssenter, lege og brann, blir økt fra 151,7 mill. kroner til 176,6 mill. kroner. Økningen innebærer at budsjettdelen for kun Hovedbrannstasjonen økes fra 113,5 mill. kroner til 138,4 mill. kroner. Vedtatt budsjettøkning innarbeides ved rullering av investeringsbudsjett 2023-2032.
3. Kommunestyret gir Rådmannen fullmakt til å inngå intensjonsavtaler og avtaler med Haugaland Brann og Redning med tanke på gjennomføring av Hovedbrannstasjonen.

Saksutredning

Sammendrag

Haugaland Brann og Redning IKS er et samarbeid mellom åtte kommuner på Haugalandet for å løse kommunene sitt ansvar og sine plikter etter brannvernloven. Noen av intensjonene med etablering av Haugaland Brann og Redning (HBR) var å få økt kompetanse, effektivitet og kvalitet. For å få dette til er det helt nødvendig å samle fagmiljøet. Hovedbrannstasjonen er tenkt og romme HBR sine administrativt ansatte, som i dag er spredt på flere og uegnede lokasjoner, dette vil føre til et større fagmiljø, økt effektivitet og kvalitet.

Hovedbrannstasjonen skal også fungere som en logistikkstasjon for øvrige stasjoner i HBR sitt virkeområde, noe som gjør at disse ikke behøver å bygge vaskefasiliteter. Til sist vil den også ivareta beredskapen på dagens to brannstasjoner på Vormedal og Bø.

Brannmannskap og brannforebyggere (feiere) utsettes for giftige og kreftfremkallende kjemikalier som finnes i brannrøyk og sot, og er betydelig mer utsatt for å utvikle en rekke kreftsykdommer og luftveislidelser enn befolkningen forøvrig. På disse stasjonene er det gitt pålegg om oppgraderinger av ren og skitten sone og kjønnsdelte garderober fra Arbeidstilsynet. En ny Hovedbrannstasjon vil føre til at en slipper større investeringer på disse stasjonene som vil bli erstattet eller ivaretatt av den nye Hovedbrannstasjonen.

Det er utarbeidet skissetegninger og et rom- og funksjonsprogram for ny hovedbrannstasjon. Arealet for Hovedbrannstasjonen er omkring 4400m², fordelt på garasjearealer, kontorer, garderober, treningsrom med mer. Kostnadsestimatet viser et budsjett på 138,4 mill. kroner eksklusive mva. Det nye estimatet utgjør en økning på 24,9 mill. kroner fra vedtatt budsjettramme i Handlingsplanen. Dette estimatet ble utarbeidet i 2019, da forutsetningene for prosjektet var usikre, og prosjektet var i rød fase, med en usikkerhetsgrad på 30%. Oppdatert estimat er innenfor usikkerhetsmarginen vedtatt i økonomireglementet, og det har vært gjennomført en runde hvor prosjektet har sett på kostnadsreducerende tiltak for å nærme oss opprinnelig budsjettramme.

Det er utarbeidet en overordnet fremdriftsplan for prosjektet. Revidert fremdriftsplan viser en ferdigstilling høsten 2024, dette forutsetter at prosjektet ikke møter forsinkelser i prosessen.

For å oppfylle krav i Brannvernloven, Forskrift om utførelse av arbeid og Arbeidsplassforskriften er oppføring av Hovedbrannstasjon på Raglamyr en nødvendig investering, og rådmannens innstilling er at ny Hovedbrannstasjon på Raglamyr for Haugaland Brann og Redning IKS er den beste løsningen for IKS'et og Karmøy kommune.

Bakgrunn for saken

Haugaland Brann og Redning IKS er et samarbeid mellom åtte kommuner på Haugalandet for å løse kommunene sitt ansvar og sine plikter etter brannvernloven. HBR har vært i drift siden 1. juli 2018. Representantskapet til Haugaland Brann og Redning IKS vedtok i sak 21/008 følgende: «*Det foreligger vedtak om at det skal etableres en hovedbrannstasjon der lokasjon er bestemt til å være*

Raglamyr.»

Videre beskrives behovet slik: «HBR iks må ha en felles lokasjon for sine ansatte. I dag er de ansatte spredd på flere lokasjoner og har hovedkontoret i et område som ikke er en del av selskapet. HBR har 35 heltidsansatte som skal samlokaliseres og det er 300 deltidsansatte som skal følges opp. Hovedbrannstasjonen må tilpasses vårt behov og den tjeneste som vi skal utøve i fremtiden, både til neste år, men også de neste 50 år.»

Noen av intensjonene med etablering av Haugaland Brann og Redning (HBR) var å få økt kompetanse, effektivitet og kvalitet. For å få dette til er det helt nødvendig å samle fagmiljøet. HBR må ha en felles lokasjon for sine ansatte. I dag er de ansatte spredd på flere lokasjoner og har hovedkontoret i et område som ikke er en del av selskapet.

Alle HBR sine stasjoner, både de som er bygget de siste årene (Etne, Jelsa, Nedstrand og Skudenes) og de som skal bygges etter de nye kravene fra arbeidstilsynet, bygges uten vaskefasiliteter for forurenset utstyr og tøy (Arbeidsplassforskriften §3-6). Dette gjøres fordi brannstasjonen i Ølen samt den planlagte Hovedbrannstasjonen på Raglamyr skal ivareta disse funksjonene. Det er dermed særdeles viktig å få etablert Hovedbrannstasjonen slik at HBR som arbeidsgiver får gjort nødvendige tiltak for å fjerne/reducere risikoen for kjemisk helsefare.

Brannmannskap og brannforebyggere (feiere) utsettes for giftige og kreftfremkallende kjemikalier som finnes i brannrøyk og sot, og er betydelig mer utsatt for å utvikle en rekke kreftsykdommer og luftveislidelser enn befolkningen forøvrig. Dagens hovedbrannstasjon i Kopervik er i en slik stand at det må gjøres omfattende kostbare midlertidige ombygginger. Stasjonen er ikke bygget for dette formålet og stasjonen tilfredsstiller ingen av påleggene satt fra arbeidstilsynet for å redusere risikoen for kjemisk helsefare som er fastsatt i Forskrift om utførelse av arbeid §6-9. Samtidig innfrir ikke stasjonene på Vormedal og Bø kravene til kjønnsdelte garderobefasiliteter, og garderober med ren og skitten sone.

På bakgrunn av dette har HBR mottatt varsel fra Arbeidstilsynet (vedlegg 2) om døgnmulkt, da innførte tiltak eller fremlagte planer for å bøte på dagens situasjon ikke fremstår som tilfredsstillende. HBR har fått frist til 26.september i år på å legge frem midlertidige tiltak, samt en permanent plan for å løse lovkravene. Aksepterer Arbeidstilsynet HBR sine midlertidige tiltak, samt plan for permanente tiltak, vil HBR få en utsettelse på to år før pålegg fra Arbeidstilsynet trer i kraft. Presedens fra lignende situasjoner viser at Arbeidstilsynet har ilagt en døgnmulkt på 5-10 000 kroner per stasjon per dag.

Det er utarbeidet en konseptstudie for oppføring av nytt Beredskapssenter på deler av gnr. 149, bnr. 138 på Raglamyr.

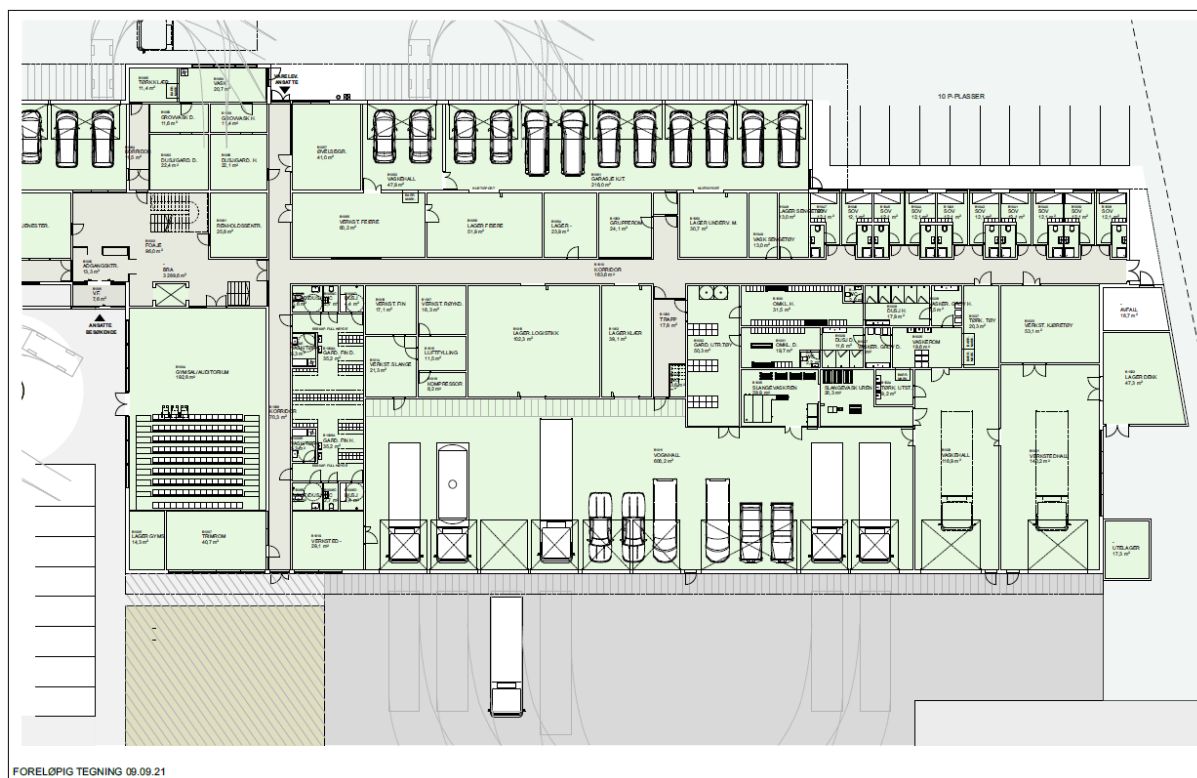
Saks- og faktaopplysninger

Det er utarbeidet et rom- og funksjonsprogram i konseptstudien. Arbeidet med konseptstudie for Hovedbrannstasjonen er gjort i samarbeid med representanter fra alle HBR sine tre avdelinger, samt hovedverneombud. Rom- og funksjonsprogrammet tar utgangspunkt i behovsavklaring fra 2017 og konseptstudie fra 2019, med noen korrigeringer i funksjons- og brukerkrav.

Konseptet slik det ligger nå er ikke endelig fastsatt, og det vil være muligheter å gjøre endringer frem mot utlysning av prosjektet. Det viser at alle funksjoner kan plasseres innenfor bygningskroppen og at funksjonene kan plasseres på en hensiktsmessig måte med tanke på drift av Hovedbrannstasjonen. Konseptet slik det foreligger nå, og slik det vil bli etter oppføring, oppfyller alle krav i Arbeidsmiljøloven, Internkontrollforskriften, Forskrift om utførelse av arbeid og Arbeidsplassforskriften.

I 1. etasje ligger alle operative funksjoner. Her er vognhaller og garasjer. Vaskehall og verksted er

plassert i tilknytning til vognhall. Videre er vaskerom, lager, garderober og andre driftsfunksjoner plassert i tilknytning til disse funksjonene. I 1. etasje er også soverom plassert, samt gymsal/auditorium. I 2. etasje er administrative funksjoner plassert. Her er kontorer, møterom, kantine og oppholdsrom. Arealet for Hovedbrannstasjonen er omkring 4400m², hvorav omkring 900m² er garasjearealer, 3300m² er administrative arealer (inkl kontorer, garderober, treningsrom, hvilerom m.m.). Det er og inkludert 200m² for tekniske rom. I tillegg kommer utelager, deklager avfallsrom med mer. I tillegg er tomten allerede byggemodnet og fremstår byggeklar.

Figur 1: Plantegning 1. etasje hovedbrannstasjon

Figur 2: Plantegning 2. etasje hovedbrannstasjon

Det er gjort en grundig gjennomgang for å avdekke de risikoene prosjektet er eksponert for. Disse kan kort deles inn i organisatoriske og tekniske risikoer. Identifiserte tekniske risikoer er tatt høyde for i kostnadsestimat hvor det er mulig, mens organisatoriske risikoer må behandles fortløpende av prosjektadministrasjonen. Den største risikoen som er identifisert er usikkerhet rundt prisstigning som har vært det siste året, og som aktualiseres på nytt med krigen i Ukraina. Siste år har prisstigningen på Statistisk sentralbyrås indeks boligblokk i alt vært på 5,8%. Det er satt av en sum for prisstigning i kostnadsestimatet, men det hersker stor usikkerhet om hvordan fremtiden

blir. Slik situasjonen er nå, er det heller ikke forsvarlig å binde entreprenører til en kontrakt uten prisstigning, da det ikke vil være mulig å forutsi.

En annen risiko er øvrig utbygging av tomten, her har prosjektet ulike muligheter avhengig av hva utfallet blir, fra salg av tomt til oppføring av annen kommunal virksomhet. For mer informasjon om risikoer henvises til vedlegg 1.

Rådmannens framlegg til Handlingsprogram 2022-2031 viser en netto investeringsramme på 151,7 mill. kroner, hvor Hovedbrannstasjon har en ramme på 113,5 mill. kroner eksklusive mva. Dette estimatet ble utarbeidet i 2019, da forutsetningene for prosjektet var usikre, og prosjektet var i rød fase, med en usikkerhetsgrad på 30%.

Oppdatert kostnadsestimat viser et estimat på 138,4 mill. kroner eksklusive mva. Det nye estimatet utgjør en økning på 24,9 mill. kroner. Oppdatert estimat er innenfor usikkerhetsmarginen vedtatt i økonomireglementet. Det har også vært gjennomført en runde hvor prosjektet har sett på kostnadsreduserende tiltak for å nærme oss opprinnelig budsjettamme. I denne runden ble arealer redusert noe, både for garasjer og administrative arealer. Likevel viser oppdatert estimat en økning. Denne økningen er et resultat av flere faktorer:

- Det tidligere vedtatte kostnadsestimatet har lagt til grunn et mål om å realisere bygget til en lavere kostnad enn det man i prosjekteringen har sett at lar seg realisere
- Det siste året har vi hatt unormalt høy prisstigning, som drøftet i prosjektets risikoer over.

Basert på oppdatert kostnadsestimat vurderes vedtatt budsjettamme som urealistisk, og bør økes i henhold til nytt estimat.

At Hovedbrannstasjonen planlegges som en logistikkstasjon er med på å redusere investeringsbehovet på øvrige stasjoner i HBR sitt område, men samtidig oppfylle kravene i Arbeidsplassforskriften §3-6. Beregninger viser at dette er med å spare investeringer på øvrige stasjoner med 29 mill. kroner. Hvorav 500.000 kroner er i kompetanseheving og 28,5 mill. kroner i investeringskostnader.

Det er utarbeidet en overordnet fremdriftsplan for prosjektet. Revidert fremdriftsplan viser en ferdigstillelse høsten 2024. Følgende hovedmilepæler er satt.

- Politisk behandling i løpet av mai 2022
- Oppstart prosjektering juli 2022
- Utlysing av konkurranse og rammetillatelse februar 2023
- Oppstart bygging juni 2023
- Ferdigstillelse og driftsstart oktober 2024

Det presiseres at dette er en fremdriftsplan som forutsetter at prosjektet ikke støter på uforutsette forsinkelser.

Karmøy kommune er ansvarlig for alle driftskostnader som eksempelvis lønnskostnader, forsikringer, energi, renhold, vann, kloakk- og renovasjonsavgifter mm. Kommunen er også ansvarlig for å påse at bygningen utvendig og innvendig til enhver tid blir ivaretatt med hensyn til et vedlikehold som gjør bygningen selvberende. I tillegg skal kommunen holde orden i tomten og rundt bygningen. Dette betyr at Karmøy kommune i første omgang legger ut for nødvendige vedlikeholdsutgifter. For HBR er det slik at de skal betale leie til Karmøy kommune, denne leieprisen er basert på selvkost. Det betyr at Karmøy kommune vil få årlige leieinntekter tilsvarende kostnader med å eie og drifte bygget.

Endringene i driftskostnadene (DKI) for hovedbrannstasjonen viser leieinntekter Karmøy kommune vil motta fra HBR. Drift- og vedlikeholdskostnader for den nye brannstasjonen er estimert til 2,1 mill. kroner, dette inkluderer renhold, energiforbruk, forsikring, vaktmester og forvaltning. Videre er det beregnet er sum på 6,0 mill. kroner for kapitalutgifter for bygg og tomt. Premissene som er lagt til grunn er nedbetaling over 50 år, med en rente på 2,8%. Renten vil bli regulert gjennom leieavtalen mellom HBR og Karmøy kommune. Etablert avtalepraksis for utleie av brannstasjoner er at renten endres årlig etter den forskriftsbestemte kalkylerenten for selvkost. Den delen av leieprisen som gjelder refusjon for driftsutgifter vil avregnes årlig, slik at de gjenspeiler faktiske regnskapsførte utgifter. Dette kan føre til variasjoner, og mulige svingninger slik for eksempel rentesituasjonen og strømmarkedet er. Den estimerte leieprisen for HBR blir dermed 8,1 mill. kroner per år med de premissene som er lagt til grunn.

Et siste element i oppsettet er at stasjonene på Vormedal og Bø legges ned. Karmøy kommune mottar i dag 0,3 mill. kroner i årlige leieinntekter fra disse stasjonene. Økt leiekostnad for HBR er med dette beregnet til 7,8 mill. kroner per år.

Netto driftskostnader for Karmøy kommune vil være null, da dette dekkes av HBR sin leie, basert på selvkost. Det er representantskapet i HBR som fastsetter budsjett og tilskudd fra eierkommunene. Hvordan disse kostnadene skal dekkes i HBR, vil måtte avklares i selskapets budsjettarbeid og gjennom eierstyringen i selskapet.

HBR er forelagt oppdaterte driftskostnader som er en konsekvens av de oppdaterte estimerte kostnadsrammene, med oppdaterte opplysninger til grunn anbefalte styret i HBR IKS i styresak 22/028 følgende: «Representantskapet for Haugaland brann og redning iks ber om at hovedbrannstasjon vert iverksatt som planlagt.» (vedlegg 3). I sitt møte 22.april fulgte Representantskapet opp med å bekrefte styrets anbefaling i sitt vedtak. Protokoll er ikke mottatt per tid, og vil bli ettersendt som saksopplysning.

Beredskap

HBR er et samarbeid mellom åtte kommuner på Haugalandet for å løse kommunene sitt ansvar og sine plikter etter brannvernloven. Brannvesenet har en standard organisering med en avdeling for beredskap og en for forebygging. Det er også tilført brannvesenet en avdeling innen logistikk som følge av mange stasjoner og dermed mye utstyr og kjøretøy.

I dag er det omkring 330 ansatte i selskapet:

- 290-310 deltid (varierer på grunn av vakante stillinger og reserve mannskaper)
- Ca. 40 heltid fordelt på beredskap, forebyggende og ledelse/administrasjon.

Når beredskapssenteret er etablert vil dette endres til følgende:

- 260-290 deltid
- Ca. 62 heltid fordelt på beredskap, forebyggende og ledelse/administrasjon.

Selskapet har 20 brannstasjoner fordelt på alle kommuner og tettsteder. Etter etablering av stasjoner på Raglamyr vil tallet være 19. Innbyggertallet i regionen er 76 000.

Forebyggende avdeling består av to underavdelinger; feiing og tilsyn av boliger og fritidsboliger, samt en næringsavdeling. Formålet med avdelingen er å gjennomføre forebyggende aktiviteter for å redusere risiko hovedsakelig gjennom sannsynlighetsreduserende tiltak. Dette vil være utøvelse av

branntilsyn, informasjonstiltak, prosjekter rettet mot spesifikke grupper, undervisning med mer. Brannforebyggende avdeling (feiere) er i dag samlokalisert med beredskapsavdelingen i Kopervik med ni ansatte, de er daglig utsatt for kjemisk helsefare og har samme pålegg fra

arbeidstilsynet om et arbeidsmiljø som er fritt for kjemisk helsefare.

Beredskapsavdelingen utøver konsekvensreducerende tiltak og vil måtte håndtere akutte hendelser innenfor brann og redning. Området er definert gjennom en risiko- og sårbarhetsanalyse og dimensjonert etter en beredskapsanalyse. Oppgaver kan være branner, ulykker i trafikken, helseoppdrag med mer.

Det er per i dag over 1000 små og store oppdrag årlig i HBR sitt ansvarsområde.

Logistikkavdelingen skal sikre at alle 20 (19) brannstasjoner, 70 kjøretøy og alt av spesialutstyr fungerer som forutsatt gjennom et godt system for forvaltning, drift og vedlikehold.

Vurdering

I dag sitter fagmiljøene på ulike lokasjoner. Etablering av Hovedbrannstasjon på Raglamyr for Haugaland Brann og Redning IKS vil være med å samle fagmiljøet i nye, moderne og hensiktsmessige lokaler. Dette vil være med å øke kompetanse, effektivitet og kvalitet.

Etablering på Raglamyr vil være en sentral plassering for alle samarbeidskommunene. Samtidig vil denne lokasjonen kunne erstatte dagens brannstasjoner på Vormedal og Bø, som ikke oppfyller krav i Forskrift om utførelse av arbeid og Arbeidsplassforskriften, samt pålegg fra Arbeidstilsynet. Opprettelsen av Hovedbrannstasjonen som en logistikkstasjon vil også være med å redusere investeringsbehovet på øvrige stasjoner i HBR sitt område, men samtidig oppfylle kravene i Arbeidsplassforskriften.

Prosjektet er utviklet for å imøtekomme kravene i lover og forskrifter, samtidig som det er utviklet for å oppfylle HBR sine krav og behov for sine ansatte, og for de tjenestene de skal utføre. Tomten på Raglamyr er egnet til formålet, og det er allerede gjennomført et investeringsprosjekt for å byggemodne tomten og klargjøre den for fremtidig utbyggelse. Det faktum at tomten er byggeklar er også en viktig faktor. Om Hovedbrannstasjonen skal oppføres på en annen lokasjon vil det føre til høyere investeringskostnad, da tomt må byggemodnes. En annen viktig faktor er døgnmulktkrav fra Arbeidstilsynet som HBR står ovenfor, byggeklar tomt vil være med å redusere byggetiden og realiseringen av prosjektet, og dermed risikoen for omfanget av døgnmulkt.

Rådmannens konklusjon

Etter en helhetsvurdering av konseptstudien på Raglamyr er rådmannens innstilling at ny Hovedbrannstasjon på Raglamyr for Haugaland Brann og Redning IKS er den beste løsningen for IKS'et og Karmøy kommune. En slik løsning vil imøtekomme HBR sitt behov for lokaler, den vil styrke det faglige miljøet, være et tiltak for sikre trygge arbeidsplasser for HBR sine ansatte, og innfri pålegg, lover og forskrifter.

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

- Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven).
- Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (forskrift om utførelse av arbeid)
 - § 6-9. Hygiene og rengjøring ved eksponering av biologiske faktorer
- Forskrift om utforming og innretning av arbeidsplasser og arbeidslokaler (arbeidsplassforskriften)
 - § 3-4. Garderobe
 - § 3-6. Vaskerom
- Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)
 - § 3-1. Krav til systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)

- § 5. Innholdet i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet. Krav til dokumentasjon

Vedlegg

- Vedlegg 1 – Hovedbrannstasjon Raglamyr
- Vedlegg 2 - Tilsyn Arbeidstilsynet
- Vedlegg 3 - Styresak - 22-028 - HBR

Vedlegg:

Vedlegg 3 - Styresak - 22-028 - HBR

Vedlegg 2 - Tilsyn Arbeidstilsynet

Vedlegg 1 - Hovedbrannstasjon Raglamyr